

ALAJÄRVEN KAUPUNKI
JÄRVI-POHJANMAAN PERUSTURVA
Alajärvi – Lappajärvi – Vimpeli

Sosiaalihuoltolain mukaisten erityisryhmien palveluasumisen ja tehostetun palveluasumisen asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen

Sisällys

1 Yleisiä periaatteita	1
1.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaava lainsäädäntö	1
1.2. Asiakasmaksun enimmäismäärä	1
1.3. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen	1
1.4. Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen	1
1.6. Päätös maksukyvyyn mukaan määräytyvästä maksusta	2
3. Vuokra pitkäaikaisessa palveluasumisessa	8
4. Asiakkaalle maksuttomat palvelut	8
5. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksu.....	8
5.1 Kuukausimaksun perusteena olevat tulot	9
5.2 Tuloista tehtävät vähennykset	9
5.3 Käyttövara	10
5.4 Palvelun keskeytyksen vaikutus kuukausimaksuun	11
5.5 Osakuukausimaksu	11
5.6 Tehostetun palveluasumisen kuukausimaksuun sisältyvät palvelut	11
6. Vuokra pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa.....	12

1 Yleisiä periaatteita

Tässä asiakasmaksutaksassa määritellään asiakasmaksut sosiaalihuollon erityisryhmille (päihde- ja mielenterveyskuntoutujat) seuraaville säännöllisille ja tila-päisille/lyhytaikaisille palveluille:

- palveluasuminen (ns. tavallinen palveluasuminen)
- tehostettu palveluasuminen

1.1. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja ohjaava lainsäädäntö

Laki 734/1992 (Finlex ajantasainen lainsäädäntö) ja asetus 912/1992 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020.

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun sekä pitkäaikaisen palveluasumisen asiakasmaksut määräytyvät yhdenmukaisin perustein.

1.2. Asiakasmaksun enimmäismäärä

Palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 387/2008)

1.3. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta asiakasmaksua alennetaan tai jätetään kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon edellytyksiä taikka asiakkaan lakisääteisen elatusvelvollisuuden tai muun elatusvastuun toteuttamista silloin, kun maksu on määrätty sosiaalihuollon palvelusta taikka terveydenhuollon palvelusta asiakkaan maksukyvyn mukaan. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

1.4. Maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen

Päätös maksukyvyn mukaisesti määräytyvästä maksusta tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi. Maksu kuitenkin tarkistetaan asiakkaan tai tämän edustajan hakemuksesta tai perusturvan aloitteesta silloin, jos:

- maksun perusteena olevat tulot ovat muuttuneet (maksu tarkistetaan tiedoksisaantikuu-kaudesta lukien);
- oikeus tuloista tehtäviin vähennyksiin on muuttunut;

- perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- maksu osoittautuu virheelliseksi;
- asiakkaalle laadittua hoito- palvelu- ja kuntoutussuunnitelmaa (palvelutuntimäärää) muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen (maksu tarkistetaan seuraavan kuukauden alusta lukien);
- maksuperusteita muutetaan siten, että sillä on vaikutusta asiakasmaksun suuruuteen;
- maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin (maksu oikaistaan takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta)

Muuttuneesta kuukausimaksusta asiakkaalle tehdään uusi palvelu- ja maksupäätös.

1.5. Pitkäaikainen palveluasuminen (ns. tavallinen palveluasuminen)

Sosiaalihuoltolain 21 §:ssä tarkoitetusta palveluasumisesta peritään kuukausimaksu, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (pitkäaikainen asumispalvelu). Alle kolme kuukautta kestävä palvelu on lyhytaikaista palveluasumista.

1.6. Päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta

Asiakkaalle on annettava päätös maksukyvyn mukaan määräytyvästä maksusta. Päätöksessä on oltava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) päätöksen tehnyt viranhaltija ja päätöksen tekemisen ajankohta;
- 2) asiakas, johon päätös välittömästi kohdistuu;
- 3) palvelu, jota päätös koskee;
- 4) palvelusta perittävän maksun suuruus ja peruste;
- 5) sen henkilön nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi pyytää tarvittaessa lisätietoja päätöksestä.

Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusohje.

2. Pitkäaikaisesta asumispalvelusta (ns. tavallinen palveluasuminen) perittävä maksu

Pitkäaikaisesta palvelu- asumisesta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy asiakkaan palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

Kuukausimaksu on taulukon 2. mukaisen maksuprosentin osoittama määrä tulorajan (taulukko 1.) ylittävistä kuukausituloista (bruttotulot), joista ensin tehdään lakisääteiset vähennykset.

Taulukko 1. Tulorajat

	Perheen koko/henkilöä					
	1	2	3	4	5	6
Tuloraja €/kk	588	1084	1701	2103	2546	2924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Palveluasumisessa asuva tulkitaan yksin asuvaksi.

Taulukko 2. Maksuprosentit

Palvelutunnit h/kk	Maksuprosentit perheen koon mukaan/henkilöä					
	1 hlö	2 hlöä	3 hlöä	4 hlöä	5 hlöä	6 tai yli hlöä
0–4	8,00	7,00	6,00	6,00	6,00	6,00
5	10,00	8,75	7,50	7,50	7,50	7,50
6	12,00	10,50	9,00	9,00	9,00	9,00
7	14,00	12,25	10,50	10,50	10,50	10,50
8	16,00	14,00	12,00	12,00	12,00	12,00
9	17,00	14,75	12,50	12,50	12,50	12,00
10	18,00	15,50	13,00	13,00	13,00	12,00
11	19,00	16,25	13,50	13,50	13,50	12,00
12	20,00	17,00	14,00	14,00	14,00	12,00
13	21,00	17,75	14,50	14,50	14,00	12,00
14	22,00	18,50	15,00	15,00	14,00	12,00
15	23,00	19,25	15,50	15,50	14,00	12,00
16	24,00	20,00	16,00	16,00	14,00	12,00
17	24,50	20,50	16,50	16,00	14,00	12,00
18	25,00	21,00	17,00	16,00	14,00	12,00
19	25,50	21,50	17,50	16,00	14,00	12,00
20	26,00	22,00	18,00	16,00	14,00	12,00
21	26,50	22,50	18,50	16,00	14,00	12,00
22	27,00	23,00	19,00	16,00	14,00	12,00
23	27,50	23,50	19,00	16,00	14,00	12,00
24	28,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
25	28,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
26	29,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
27	29,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
28	30,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
29	30,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
30	31,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
31	31,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
32	32,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
33	32,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
34	33,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
35	33,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
36	34,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
37	34,50	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00
38 tai yli	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Palveluasumisessa (ns. tavallinen palveluasuminen) käytetään palvelutuntien enimmäisrajaa eli 38 tai yli, jolloin maksuprosentiksi muodostuu 35 %.

Tulona otetaan huomioon:

- asiakkaan ja hänen avio- tai avopuolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot (bruttotulot) ja tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elinkorko)
- laskennallinen metsätulo (otetaan huomioon vain jatkuvan, säännöllisen kotona annettavan palvelun maksua määrättäessä)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa

Huom! Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitetut verovapaat sosiaalietuudet (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen kuin jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun asiakkaan tai pitkäaikaisen palveluasumisen asiakkaan kuukausimaksua määrätään, maksun perusteena olevista tuloista tehdään seuraavat vähennykset:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen palveluasumisen alkamista.
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös palveluasumiseen (ns. tavallinen palveluasuminen) muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen palveluasumiseen siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) viimeisten 6 kk:n ajalta (esim. sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)
- vuokra-asunnon kohtuullinen vuokra (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä)

- eläkkeensaajan asumistuessa) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta esim. vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

Kuukausimaksun perusteena olevat tulot

Tulona otetaan huomioon:

- asiakkaan ja hänen avio- tai avopuolisonsa jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot (bruttotulot) ja tulon hankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elinkorko)
- laskennallinen metsätulo (otetaan huomioon vain jatkuvan, säännöllisen kotona annettavan palvelun maksua määrättäessä)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa

Huom! Veronalaisina tuloina voidaan ottaa huomioon viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosentimäärillä, jotka Verohallinto ennakkoperintälain (1118/1996) 6 §:n 1 momentin nojalla vuosittain antamissaan päätöksissä ennakonpidätyksen ja ennakonkannon laskentaperusteista määrää.

Jos tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitetut verovapaat sosiaalietuudet (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen kuin pitkäaikaisen palveluasumisen asiakkaan kuukausimaksua määrätään, maksun perusteena olevistatuloista tehdään seuraavat vähennykset:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen palveluasumisen alkamista.
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös palveluasumiseen (ns. tavallinen palveluasuminen) muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen palveluasumiseen siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuksessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) viimeisten 6 kk:n ajalta (esim. sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)
- vuokra-asunnon kohtuullinen vuokra (perustoimeentulotuksessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta esim. vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

Käyttövara

Sosiaalihuoltolain mukaisten erityisryhmien palveluissa asiakkaan käyttövaraksi on jätävä vähintään **240 €/kk**. Laskukaavana: bruttotulot vähennettynä em. tuloista tehtävät vähennykset. Jos käyttövara jää alle 240 €/kk, asiakkaan kuukausimaksua alennetaan siten, että käyttövara toteutuu. Mikäli asiakasmaksua ei voida enää alentaa (asiakasmaksu on 0 €), asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä Kelaan perustoimeentulotuen oikeuden selvittämiseksi.

Palvelun keskeytyksen vaikutus kuukausimaksuun

Asiakkaalta peritään kuukausimaksu, jos palvelu keskeytyy tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli 5 päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelu keskeytyy perusturvasta johtuvasta syystä, maksua ei peritä myöskään mainitun 5 päivän ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä ko. kuukaudelta lainkaan. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/20209).

Palvelun keskeytyessä asiakkaan laitoshoidon vuoksi, ei jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta sekä pitkäaikaisesta palveluasumisesta peritä kuukausimaksua siitä päivästä alkaen, kun asiakas menee laitoshoitoon siihen päivään saakka, kun hän palaa takaisin kotiin tai palvelukotiin (lähtö- ja paluupäivältä ei peritä kuukausimaksua).

Palvelun keskeytyessä kotihoidon asiakkaan palveluasumiseen, tehostettuun palveluasumiseen tai perhehoitoon siirtymisen vuoksi ei jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta peritä kuukausimaksua siitä päivästä alkaen, kun asiakas menee ko. palveluihin siihen päivään saakka, kun hän palaa takaisin kotiin (lähtö- ja paluupäivältä ei peritä kuukausimaksua).

Palvelun keskeytyessä palveluasumisen asiakkaan tehostettuun palveluasumiseen tai perhehoitoon siirtymisen vuoksi ei palveluasumisen kuukausimaksua peritä siitä päivästä alkaen, kun asiakas menee ko. palveluihin siihen päivään saakka, kun hän palaa takaisin kotiin (lähtöpäivältä ei peritä kuukausimaksua).

Kotihoidon asiakkaan kuukausimaksu keskeytyy myös ajalta, jolloin asiakkaan hoito on järjestetty kokonaan omaisten toimesta. Maksu peritään kuitenkin niiltä päiviltä, joina asiakas on saanut palvelua kotihoidosta käsin.

Kuukausimaksun laskutapa palvelun keskeytyksen johdosta

- Kuukausimaksu jaetaan kyseisen kuukauden kalenteripäivillä = päiväkohtainen maksu ko. kuukaudella
- Päiväkohtainen maksu kerrotaan niiden poissaolopäivien määrällä, joilta maksua ei peritä = kuukausimaksusta tehtävä vähennys
- Kuukausimaksusta vähennetään em. vähennys = kyseisen kuukauden kuukausimaksu

Esimerkkilaskelma

Asiakas on terveyskeskuksessa ajan 11.07.–16.07.2021 (6 kalenteripäivää).
Kuukausimaksu 94,76 € jaetaan heinäkuun kalenteripäivillä $94,76 \text{ €} : 31 = 3,06 \text{ €}$
Päiväkohtainen maksu $3,06 \text{ €} \times 6$ poissaolopäivää = 18,36 €
Kuukausimaksu $94,76 \text{ €} - 18,36 \text{ €} = 76,40 \text{ €}$

3. Vuokra pitkäaikaisessa palveluasumisessa

Järvi-Pohjanmaan perusturvan ostaessa asiakkaalle tehostettua palveluasumista yksityiseltä palveluasumisen yrittäjältä tai kolmannen sektorin toimijalta, palveluntuottaja perii vuokran suoraan asiakkaalta. Vuokra ja vuokraehdot määräytyvät asiakkaan kanssa tehdyn vuokrasopimuksen mukaisesti.

4. Asiakkaalle maksuttomat palvelut

Palveluasumisen palvelut ovat asiakkaalle maksuttomia:

- kotihoidon/kotisairaanhoidon käynti lyhytaikaisessa perhehoidossa olevan asiakkaan luona
- kotihoidon/kotisairaanhoidon käynti palveluasumisen asiakkaan luona
- kotihoidon/kotisairaanhoidon kartoituskäynti pelkästään C-lausuntoa varten
- Covid -19 pandemiaan liittyvät rokotuskäynnit
- kotihoidon palveluohjaajan tekemä käynti
- asiakasohjaajan tekemä arviointikäynti
- kotikuntoutustiimin työntekijän tekemä käynti (arviointi- ja kotikuntoutus-käynti) ja etäkuntoutuskäynti

5. Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksu

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisesta perhehoidosta asiakkaalta peritään kuukausimaksu. Maksu on enintään 85 % asiakkaan kuukausituloista, joista on tehty asiakasmaksulaissa (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020 § 10 c ja § 10 d) säädetty vähennykset.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %

- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 85 %] * 12: 365

Jos asiakas on välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen tai pitkäaikaisen perhehoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla **enintään 42,5 %** puolisojen yhteenlasketuista kuukausituloista, joista on tehty lakisääteiset vähennykset (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta 1201/2020, § 10 c ja §10 d). Kuukausitulona otetaan huomioon asiakkaan tulojen lisäksi puolison vastaavat tulot.

Laskukaava on:

- asiakkaan kuukausimaksu €/kk: (puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %
- asiakkaan maksu/hoitopäivä: [(puolisojen yhteenlasketut nettotulot - tuloista tehtävät vähennykset) * 42,5 %] * 12: 365

Jos kuitenkin kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy asiakkaan omien tulojen perusteella.

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kuukauden keskimääräinen kuukausitulo.

5.1 Kuukausimaksun perusteena olevat tulot

Tuloina otetaan huomioon:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut tulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen (nettotulot) tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- verosta vapaat tulot (mm. elinkorko)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ne säädetään veronalaiseksi tuloksi tuloverolain 82 §:n 2 momentissa

Tuloina ei oteta huomioon:

- tuloverolain (1535/1992) 92 §:ssä tarkoitetut verovapaat sosiaalietuudet (lukuun ottamatta vammaistuki ja eläkettä saavan hoitotuki)
- eläkettä saavan hoitotuen osana maksettavaa veteraanilisää
- laskennallista metsätuloa ei oteta huomioon
- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua

5.2 Tuloista tehtävät vähennykset

Ennen tehostetun palveluasumisen tai perhehoidon kuukausimaksun määrittämistä kuukausituloista tehdään seuraavat vähennykset asiakkaan osalta, ja myös asiakkaan avo- tai aviopuolison osalta, mikäli puolison tulot otetaan huomioon asiakasmaksua määrättäessä:

- suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset;
- poikkeus: elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen alkamista.

- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisesta annetussa laissa (26/2011) tarkoitettu pesänjakajan tai tuomioistuimen määräämä hyvitys, joka on suoritettava rahana;
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus (syytinki), joka on suoritettava rahana;
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio, kuitenkin enintään edunvalvojan palkkion perusmaksun suuruisena)

Kuukausituloista vähennetään myös tehostettuun palveluasumiseen tai perhehoitoon muuttavan asiakkaan todelliset asumismenot, jotka hänelle ovat aiheutuneet ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen tai pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) viimeisten 6 kk:n ajalta (esim. sähkö-, vesi-, lämmitys- ja jätehuoltokulut, yhtiövastike)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut (perustoimeentulotuessa hyväksyttävien asumismenojen kuntakohtaiset enimmäiskulut tai asumismenojen enimmäismäärä eläkkeensaajan asumistuessa) asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (1 kk:n ajalta vuokra, sähkö- ja vesikulut);
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käyttövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut 3 kuukaudelta

Lisäksi kuukausituloista tehdään seuraavat erityiset vähennykset ennen tehostetun palveluasumisen tai perhehoidon kuukausimaksun määräämistä:

- pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen kohtuullinen vuokra (enintään Kelan hyväksymä asumismenojen enimmäismäärä) vähennettynä asumistuella
- terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitetun terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien reseptiin perustuvat lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena. (Lääkekulut otetaan automaattisesti huomioon edellisen vuoden Kelatietoihin perustuen asiakkaan omavastuuosuus kuukautta kohti laskettuna. Mikäli kulut ovat korkeammat, lääkekulut vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena).
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi

Mikäli asiakkaalle tulee vuoden aikana suuret lääkemenot, joihin tulisi myönnettäväksi toimeentulotukea, alennetaan ensisijaisesti asiakkaan asiakasmaksua (Kela edellyttää asiakasmaksun alentamista). Näissä tilanteissa asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä aikuissosiaalityöntekijään.

5.3 Käyttövara

Sosiaalihuoltolain mukaisten erityisryhmien osalta käyttövara on **240 €/kk**. Laskukaavana: nettotulot vähennettynä em. tuloista tehtävät vähennykset. Jos käyttövara jää alle /240 €/kk, asiakkaan kuukausimaksua alennetaan siten, että käyttövara toteutuu. Mikäli asiakasmaksua ei voida enää alentaa (asiakasmaksu on 0 €), asiakas ohjataan ottamaan yhteyttä Kelaan

perustoimeentulotuen oikeuden selvittämiseksi.

5.4 Palvelun keskeytyksen vaikutus kuukausimaksuun

Järvi-Pohjanmaan perusturva perii kuukausimaksun, vaikka palvelu keskeytyisi tilapäisesti asiakkaasta johtuvasta syystä. Jos palvelu kuitenkin keskeytyy yli 5 päiväksi, maksua ei peritä viittä päivää ylittävältä ajalta. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden (kuukaudenmittaisen ajanjakson = 30 pv), maksua ei peritä lainkaan.

Tehostettu palveluasuminen: Jos tehostetun palvelu keskeytyy kunnasta tai kuntayhtymästä johtuvasta syystä tai siksi, että asiakas on laitoshoidossa, maksua ei peritä myöskään mainitun viiden päivän ajalta (lähtö- ja paluupäivältä ei peritä kuukausimaksua). Poissaolopäiviltä asiakkaalta peritään kuitenkin vuokra.

5.5 Osakuukausimaksu

Kun pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen tai pitkäaikainen perhehoito alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, kuukausimaksu osakuukaudelta (tulo- ja lähtöpäivä lasketaan mukaan palveluasumisen/perhehoidon päiviin) laskutetaan seuraavasti:

$$\frac{\text{kuukausimaksu} \times \text{palveluasumisen/perhehoidon päivät}}{\text{kuukauden kalenteripäivät}}$$

5.6 Tehostetun palveluasumisen kuukausimaksuun sisältyvät palvelut

Kuukausimaksu kattaa:

- asiakkaan hoito- ja kuntoutussuunnitelman/asiakassuunnitelman mukaisen kokonaisvaltaisen hoidon ja huolenpidon
- ruokavalion mukaiset päivittäiset ateriat erikoisruokavalioineen (ateriapäivä)
- siivouksen
- pyykki- ja vaatehuollon (ei koske lyhytaikaista tehostettua palveluasumista)
- turvajärjestelmän

Kuukausimaksu ei kata:

- asunnon vuokraa (sisältäen lämpö-, vesi- ja sähköt) kulut)
- lääkekuluja
- täydennysravintovalmisteita
- vaatekuluja (asiakas käyttää asumispalveluissa omia vaatteita)
- henkilökohtaisia puhelinkuluja
- henkilökohtaisia hygienia- ja tarvikkeita ja muita henkilökohtaisia tarvikkeita
- vaatteiden erityispesua pesulassa (mm. kuivapesu, hienopesu), mattojen, verhojen, pöytäliinojen, sängynpeitteiden ym. huonetekstiilien pesua
- fysioterapiapalveluja, jalkahoito-, kampaamo- ja muita hyvinvointipalveluja
- asiakkaan itse hankkimia muita lisäpalveluja
- harrastuksia, harrastuksissa ja vierailuilla avustamista
- lääkäripalveluista aiheutuneita käynti-, poliklinikka-, toimenpide- tai hoitopäivämaksuja (esim. terveyskeskuksen vuosimaksua, päivystysmaksua, erikoissairaanhoidon maksuja, hammaslääkärin, silmälääkärin ja yksityislääkäreiden maksuja, lääkärintodistuksista perittäviä maksuja ja muita mahdollisia lääkärin vastaanotolla perittäviä maksuja)

- matkakuluja taksilla tai yleisellä kulkuneuvolla (myös matkat lääkärin vastaanotoille, sairaalamatkat, poliklinikkakäynneistä aiheutuvat matkat)

6. Vuokra pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa

Järvi-Pohjanmaan perusturvan ostaessa asiakkaalle tehostettua palveluasumista yksityiseltä palveluasumisen yrittäjältä tai kolmannen sektorin toimijalta, palveluntuottaja perii vuokran suoraan asiakkaalta. Vuokra ja vuokraehdot määräytyvät asiakkaan kanssa tehdyn vuokrasopimuksen mukaisesti.